

ЗБРОЙНІ СИЛИ ФІНЛЯНДІЇ

Вінницький національний технічний університет;

Анотація

Були досліджені та проаналізовані данні про збройні сили Фінляндії. Описана структура та організація армії Фінляндії.

Ключові слова: Фінляндія, збройні сили, армія, війська, доктрина.

Abstract

Data on the Finnish Armed Forces were researched and analyzed. The structure and organization of the Finnish army are described.

Keywords: Finland, armed forces, army, military, doctrine.

Вступ

Сьогодні оборонні сили Фінляндії підняли рівень внутрішньої готовності на тлі військового вторгнення РФ в Україну. Фінляндія є членом угоди про Північноєвропейське оборонне співробітництво та єдиною європейською країною на кордоні з Росією, яка не входить до НАТО. Тому актуальним буде дослідити данні про збройні сили Фінляндії, яка є сусідом країни-агресора.

Результати дослідження

Причиною появи прообразу фінської армії стали криваві події 1917 року. Тому, разом з проголошенням незалежності, розпочалась розбудова власних збройних сил. Їх основою стали фінляндські егері: у міжвоєнний період майже 90% (50 генералів і 89 полковників) фінляндського генералітету склали колишні егері.

З 1924 року почалось будівництво перших укріплень на випадок війни з Радянським Союзом, що згодом були названі лінією Маннергейма.

В 1939 році армія Фінляндії пройшла випробування на міцність у Зимовій війні, а згодом взяла участь в Другій Світовій війні.

Починаючи з 1994 року, Фінляндія активно бере участь в програмі НАТО Партнерство заради миру.

Станом на 2014 рік військово-адміністративному відношенні територія Фінляндії розподілена на зони відповідальності чотирьох військових губерній (фін. *sotilaslääni*), трьох авіаційних (фін. *meripuolustusalue*) і двох військово-морських командувань (фін. *lennosto*). Проте до кінця 2014 року планувалося перейти з існуючої чотирирівневої системи управління (об'єднаний штаб Збройних сил — штаби видів Збройних сил — штаби військових губерній — з'єднання і частини) на трирівневу (без губерній). Тому планується розформувати чотири командування військових губерній, що відповідають у мирний час за забезпечення повсякденної діяльності військ і організацію їхньої оперативної і бойової підготовки, а у воєнний — за керівництво угрупованнями військ у зонах своєї відповідальності.

Верховним головнокомандувачем Збройних сил є президент, який здійснює керівництво ними через міністра оборони і головнокомандувача Збройних сил. При цьому міністр (це традиційно цивільна особа) відповідає за загальний стан і планування будівництва армії, а також за її фінансування і закупівлю озброєнь. В той же час, головнокомандувач несе відповідальність за бойову і мобілізаційну готовність, реалізацію планів будівництва Збройних сил і управління військами при виконанні ними завдань за призначенням. З адміністративних і фінансових питань він підпорядкований міністру оборони, а з питань бойової готовності та власне застосування армії — президенту.

З 1 серпня 2014 року, головнокомандувачем силами оборони Фінляндії став генерал Ярмо Ліндберг. 1 серпня 2019 його на посту змінив Тімо Ківінен.

У грудні 2012 року уряд Фінляндії опублікував оновлений документ про ключові завдання політи-

ки оборони й безпеки, суть яких полягає у відстоюванні незалежності і територіальної цілісності країни та захисті основних цінностей: безпеки населення і добробуту фінського суспільства.

Важливим виміром політики безпеки країни визначений Євросоюз. Природним напрямом для Фінляндії декларується співпраця зі скандинавськими країнами, з якими фінів об'єднують прагнення до просування «скандинавської моделі» благополуччя.

У документі на основі аналізу міжнародного стану визначені можливі національні загрози безпеці Фінляндії, а також сформульовані завдання Збройним силам і пріоритетні напрями військового будівництва. Перелік загроз істотно розширився і разом з «традиційними» серед небезпечних розглядають:

- «агресивна» економічна політика інших країн;
- діяльність терористичних і злочинних угруповань;
- незаконна міграція;
- порушення постачань енергоресурсів;
- кіберзлочинність;
- природні і техногенні катастрофи.

Відповідно, на армію Фінляндії додатково покладаються нові завдання, пов'язані з наданням допомоги цивільним органам влади при ліквідації надзвичайних ситуацій, участю в багатонаціональних операціях за межами своєї території, розвитком військової співпраці з іншими країнами.

Чисельність армії становить 15000 кадрових військовиків, з яких 8900 — професійні солдати (офіцери), а разом з резервістами досягає 34700 (27300 у сухопутних військах, 3000 у військово-морських силах, 4400 у військово-повітряних силах). Комплектування Збройних сил здійснюється відповідно до закону про загальний військовий обов'язок та шляхом набору військовослужбовців за контрактом. Новобранців призивають після досягнення ними 19 років. Можливий щорічний вибірковий призов 500 жінок. Військовий бюджет 2012 року становив близько 2 млрд євро, що становить 1,4-1,6% ВВП.

У межах реформування армії до 2015 року планувалось до 12300 осіб скоротити кількість кадрових військовослужбовців мирного часу. Одночасно передбачалось до 230 тис. осіб зменшити чисельність Збройних сил, що розгортаються в період мобілізації. При цьому в державі збережеться загальний військовий обов'язок із тривалістю строкової служби 6, 9 чи 12 місяців залежно від військової спеціальності. Вирішено зменшити кількість військоматів, на які в мирний час покладені завдання забезпечення мобілізаційної готовності держави, а у воєнний — розгортання військ територіальної оборони, до 12. На базі полків матеріально-технічного забезпечення Сухопутних військ, Повітряних та Військово-Морських сил планувалось сформувати матеріально-технічне управління, призначене для координації і всебічного забезпечення усіх видів Збройних сил.

Висновки

Досліджено структуру та організацію збройних сил Фінляндії. Так як населення країни становить близько 5 млн. чоловік, армія не є надто великою та потужною. Також Фінляндія не є членом НАТО.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Савченко, Тетяна. (вересень 2014). Збройні сили Фінляндії: коли сусід Росія. Військо України (9 (168)): 52–57.
2. uk.wikipedia.org/wiki/Збройні_сили_Фінляндії

Волинець Олександр Володимирович — студент групи ІАТ-196, факультет машинобудування та транспорту, Вінницький національний технічний університет, Вінниця, e-mail: svolynets2409@gmail.com

Науковий керівник: **Валерій Олександрович Корнієнко** — д-р політичних наук, професор, завідувач кафедри суспільно-політичних наук, Вінницький національний технічний університет, м. Вінниця

Volynets Oleksandr V. — Faculty of Mechanical Engineering and Transport, Vinnytsia National Technical University, Vinnytsia, e-mail: svolynets2409@gmail.com

Supervisor: **Valery Oleksandrovich Kornienko** — Dr. of Political Sciences, Professor, Head of the Department of Social and Political Sciences, Vinnytsia National Technical University, Vinnytsia